

Nieuwe technologie gaat aan politiek voorbij

Partijen negeren ontwikkelingen zoals robotisering

Franka Rolvink Couzy
Amsterdam

Politieke partijen hebben nauwelijks oog voor de impact die nieuwe technologieën in de nabije toekomst op het leven van mensen zullen hebben. Dit is hét moment om voorbereidingen te treffen, stellen experts, maar in de verkiezingsprogramma's komt het thema nauwelijks voor.

Burgers vrezen de gevolgen van robotisering voor hun werk, kleinere bedrijven zien zich geconfronteerd met giganten die drijven op big data, complete markten worden op hun kop gezet door platforms als Airbnb en Uber. 'De regelgevers moeten hier nu over nadenken. Als de technologieën er zijn, is het te laat', zegt Madeleine de Cock Buning, hoogleraar intellectueel eigendom aan de Universiteit Utrecht en gespecialiseerd in disruptieve technologieën. 'Het is echt vijf voor twaalf.'

'De langetermijnvisie ontbreekt', zegt Bart Schermer, partner bij Considerati, een Amsterdams adviesbureau dat zich richt op digitale vernieuwing. 'Dat is zorgelijk. We moeten de kansen en risico's van technologie voor ogen hebben. Anders denken we er pas over na als er brand uitbreekt.'

Volgens De Cock Buning moeten politieke partijen beseffen dat burgers zich zorgen maken. Dat zij zich afvragen of ze hun bejaarde ouders aan een robot kunnen toevertrouwen, of een zelfrijdende auto wel veilig is en of ze bang moeten zijn voor een hack.

De meeste partijen stippen innovatie wel aan, in de vorm van een paragraaf waarin ze bijvoorbeeld pleiten voor hervorming van het topsectorenbeleid, meer financiering voor het mkb of hulp aan start-ups of regionale bedrijven. Een enkele partij zegt iets over privacy en cybersecurity.

Maar dat is niet genoeg, vindt Erik Stam, hoogleraar economie aan de Universiteit Utrecht met als een van zijn aandachtspunten innovatiebeleid. 'Als we naar de maatschappelijke gevolgen van innovatie kijken, is het eigenlijk misplaatst om alleen een innovatieparagraaf te hebben. Partijen moeten een visie hebben. Wat is het sociale vangnet voor

Uber-chauffeurs? Technologische vernieuwing en de gevolgen zouden er in het hele verkiezingsprogramma van af moeten spatten.'

D66 komt als enige in de buurt, stelt Bart Pegge, die als hoofd public affairs bij Considerati de programma's analyseerde. De partij gaat onder andere in op privacy en aansprakelijkheid voor softwarebouwers. En er is een pleidooi voor een 'digitale driehoek', waarin drie ministeries overleggen over technologie en internetbeleid.

'Concrete oplossingen voor de lange termijn zijn er ook bij D66 niet', zegt Pegge. 'Maar ze gaan er wel meer naar op zoek. Daar kunnen andere partijen zeker een voorbeeld aan nemen.'

Volgens D66-Kamerlid Kees Verhoeven is er altijd een 'incubatietijd' voordat een on-

derwerp op de agenda komt. Innovatiespecialist Frans Nauta, oprichter van de denktank Nederland Kennisland, is het daarmee eens. 'Tien jaar geleden kwam het woord innovatie in niet één programma voor. Ik ben best tevreden.'

Schermer van adviesbureau Considerati noemt als groot risico dat snel regels worden ingevoerd rondom een probleem, zonder dat er een bredere visie achter zit. Dat is een recept voor ondoordachte wetgeving zoals de 'cookiewet' uit 2013, stelt hij. Deze wet, bedoeld om internetgebruikers te beschermen tegen het heimelijk volgen van hun surfgedrag, leidde in de praktijk vooral tot ergernis vanwege de wildgroei aan pop-upvensters en toestemmingsverzoeken. Niet lang na invoering moest de wet worden herzien.

VERGELIJKING
Pagina 7

BEELD: FD STUDIO